

Brüsszel, 2025. november 14.
(OR. en)

15226/25

SOC 765
EMPL 502
ECOFIN 1497
ENER 588
ENV 1200
COMPET 1149

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	2026. évi európai szemeszter: a társadalmi befogadás és kohézió előmozdítása koherens szociális és lakhatási politikák révén – Véleménycsere

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyra vonatkozó, az EPSCO Tanács 2025. december 1-jei ülésén folytatandó véleménycsere előkészítése céljából készült elnökségi vitaindító feljegyzést.

Vitaindító feljegyzés a következő témáról folytatandó véleménycseréhez:
2026. évi európai szemeszter: a társadalmi befogadás és kohézió előmozdítása
koherens szociális és lakhatási politikák révén

Háttér – Társadalmi befogadás és az európai szemeszter

A társadalmi méltányosság, az egyenlőség és a befogadás iránti európai uniós elkötelezettséget a szociális jogok európai pillére rögzíti, amely irányítúként szolgál az Európai Unió szociálpolitikai menetrendjéhez. A szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési terv három, 2030-ra elérendő kiemelt célt fogalmaz meg. Ezek egyike, hogy a szegénység vagy társadalmi kirekesztés veszélyének kitett emberek számát legalább 15 millióval kell csökkenteni.

Bár sikerült eredményeket elérni e téren, fokozott erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy 2030-ra elérjük e célt. 2024-ben továbbra is átlagosan az uniós lakosság 21%-a volt kitéve a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának, de a tagállamok között jelentős eltérések figyelhetők meg (volt tagállam, ahol ez az arány 15% volt, máshol meghaladta a 25%-ot). Ez rávilágít arra, hogy további felfelé irányuló konvergenciára van szükség. Bizonyos csoportok, például a gyerekek, továbbra is különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak. Sok európai még mindig nehézségekkel szembesül alapvető szükségleteinek kielégítése terén, ami a társadalmi befogadás összefüggésében jelentkező általánosabb kihívásokat tükrözi vissza: EU-szerte az emberek 8,5%-a nem engedheti meg magának, hogy legalább kétnaponta megfelelően étkezzon, 9,2%-uk nem tudja megfelelően fűteni otthonát, 9,4%-uk pedig nem engedheti meg magának az internetelőfizetést.

Az európai szemeszter kulcsfontosságú analitikai és politikai keretet biztosít ahhoz, hogy támogatni lehessen a társadalmi befogadás előmozdítását és a társadalmi kohézió megerősítését célzó tagállami reformokat és beruházásokat. Létrehozása óta az európai szemeszter egymással összefüggő szakpolitikák és témák széles körét fedte le. Annak támogatása, hogy a társadalmi befogadást célzó nemzeti intézkedések eredményesen fogják össze a foglalkoztatási, a szociális védelmi és a lakhatási politikákat, kulcsfontosságú lesz a 2030-ra kitűzött kiemelt célok eléréséhez, és annak előmozdításához, hogy az esélyegyenlőség mindenki számára biztosított legyen.

A társadalmi befogadás az aktív befogadás hárompilléres megközelítésére épül, amely ötvözi az ellátásokhoz való hozzáférést, a munkaerőpiaci aktivizálást és a színvonalas szolgáltatások igénybevételének lehetőségét.

A szociális és az alapvető szolgáltatások elérhetőségének biztosítása az európai szociális modell sarokköve, továbbá a méltányos, inkluzív és reziliens társadalmak előfeltétele. Ezen belül a társadalmi befogadás alapvető dimenzióját jelenti a megfizethető, megfelelő, méltó, akadálymentes, biztonságos és fenntartható lakhatáshoz való hozzáférés, és erre a dán elnökség különös figyelmet fordít.

Az Unió helyzetét értékelő, 2025. évi beszédében Ursula von der Leyen elnök hangsúlyozta, hogy amivel Európa szembenézni kényszerül az „több, mint lakhatási válság. Ez már társadalmi válság.” Az Európai Tanács ezt követően, a 2025. október 23-i ülésén foglalkozott az Európai Unió számos polgára által tapasztalt, lakhatással összefüggő kihívásokkal, és felszólította a Bizottságot, hogy terjesszen elő a megfizethető lakhatásra vonatkozó ambiciózus és átfogó tervet.

A szociális védelemmel foglalkozó bizottság (SPC) 2025. szeptember 23-án tematikus megbeszéléseket folytatott a szociális lakásokról, és ennek során a tagállamok megosztották egymással a lakások megfizethetőségével, megfelelőségével és rendelkezésre állásával kapcsolatos kihívásokra vonatkozó észrevételeiket. A megbeszélés rávilágított arra, hogy az erős szociális lakhatási modellek fontos eszközei mind a megfizethető lakhatás biztosításának, mind a társadalmi befogadásnak. Bár a tagállamokban számos különböző szociális lakhatási modell működik (ideértve az azonos célt szolgáló, egyéb lakhatási modelleket is), sokan mégis kihívásokkal szembesülnek például az elégtelen lakáskínálat, a lakhatás nem megfelelő finanszírozása és a lakások elégtelen minősége miatt. A modellek és megoldások széles köre azonban az innováció és a kölcsönös inspiráció gazdag tárházát is jelenti. A megbeszélések rávilágítottak továbbá a szociálpolitikák és a lakhatási politikák közötti szoros összefüggésre is, különösen a társadalmi befogadás és kohézió, a hajléktalanság, valamint a fogyatékkal élő személyek és az idősek lakhatása és tartós ápolása-gondozása terén.

Az EPSCO Tanács a 2025. október 17-i ülésén **tanácsi következtetéseket** fogadott el a **fogyatékossgal élő személyek társadalmi befogadásáról**, amelyben egyéb prioritások mellett hangsúlyozta, hogy a közösségekben több megfizethető, akadálymentes, inkluzív, nem szegregált és biztonságos lakóhelynek kell rendelkezésre állnia.

Az **önálló életvitel témájában** november 6–7-én, Koppenhágában **szervezett magas szintű konferencián** szintén megmutatkozott a téma iránti nagy érdeklődés: a résztvevők hangsúlyozták, hogy a fogyatékossgal élők gyakran erősebb társadalmi kirekesztésben kénytelenek élni, ha a megfizethetetlen lakhatás is érinti őket. A vita során az is egyértelművé vált, hogy szükség van a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelének előmozdítását célzó intézkedésekre, valamint hogy az akadálymentesség és az egyetemes tervezés elveit a lakhatási politikák minden szintjén érvényesíteni kell.

A dán elnökség 2025. november 17–18-án **tematikus szemináriumot** szervezett az **„elsőként lakhatás” megközelítésről**, valamint az Európai Bizottsággal közösen megrendezte a **hajléktalanság elleni küzdelem európai platformjának találkozóját**. A hajléktalanság elleni küzdelemről szóló megbeszélés központi témája volt, hogy miként lehet megfizethető lakhatást biztosítani a kiszolgáltatott helyzetű, illetve a társadalmi kirekesztésben élő személyek számára. A megfizethető és megfelelő lakhatás kérdése különösen a lakhatásra irányuló szakpolitikai gyakorlatok, például az „elsőként lakhatás” megközelítés tagállami végrehajtása összefüggésében létfontosságú.

Az EPSCO Tanács december 1-jén várhatóan – első alkalommal – **tanácsi következtetéseket** fog jóváhagyni a **lakhatásról**. A következtetésekben a Tanács üdvözli, hogy a Bizottság tervezi a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv előterjesztését, továbbá hangsúlyozza, hogy noha a lakhatás továbbra is elsősorban a tagállamok hatáskörébe tartozik, vannak közös kihívások, uniós szintű jogszabályok és lehetőségek az összehangolt fellépésre. A Tanács a következtetéseiben felszólítja ezenkívül a Bizottságot, hogy kezeljen prioritásként négy fő területet: a finanszírozást, az építést és a fenntarthatóságot, a tervezést, valamint a társadalmi befogadást, és ennek keretében ösztönözze a befogadó és sokszínű városok és városrészek létrejöttét, és egyúttal mozdítsa elő a megfizethető lakhatáshoz jutást.

A **megfizethető lakhatásra vonatkozó, készülő európai terv** potenciálisan olyan kiemelkedő uniós szintű kezdeményezéssé válhat, amelynek célja a szociális jogok európai pillérének – és különösen annak a lakhatásra és a hajléktalanok számára történő segítségnyújtásra vonatkozó 19. alapelvének – előmozdítása. A megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés biztosítása ugyanis nemcsak arról szól, hogy az embereknek fedél legyen a feje felett, hanem a társadalmi részvételről, a stabilitásról és a méltóságról is.

Ursula von der Leyen elnök **a szegénység elleni uniós stratégia elkészítését** is beharangozta. Ez a stratégia várhatóan holisztikus és integrált megközelítést követve fog foglalkozni olyan kihívásokkal, mint a hajléktalanság, a színvonalas szolgáltatások igénybevételének lehetősége, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés generációk közötti átörökítése. A tervek szerint része lesz továbbá az európai gyermekgarancia megerősítésére irányuló javaslat, amely a gyermekszegénység felszámolására, valamint a rászoruló gyermekek társadalmi befogadásának előmozdítására irányuló meglévő nemzeti erőfeszítésekre épül majd.

A lengyel elnökség alatt az EPSCO Tanács 2025 júniusában irányadó vitát tartott a készülő, szegénység elleni uniós stratégiáról. Ennek során körvonalazódott, hogy erős politikai támogatás övezi e programnak az európai szemeszter keretében történő – a nemzeti hatáskörök maradéktalan tiszteletben tartása melletti – előmozdítását.

Az EPSCO Tanács szerepe

Az EPSCO Tanács miniszterei központi szerepet töltenek be a társadalmi befogadásnak az európai szemeszter keretében történő előmozdításában.

Noha a lakhatási politika számos része más tanácsi formációk hatáskörébe tartozik, a megfizethető lakhatásra vonatkozó, készülő európai terv sok eleme várhatóan átfedésben lesz az EPSCO Tanács minisztereinek feladatkörével, többek között a terv végrehajtását illetően is.

A tanácsi következtetések tervezetében a tagállamok arra szólítanak fel, hogy a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv építsen a meglévő folyamatokra, és adott esetben a kezdeményezéseket építse be azokba, ugyanakkor ne hozzon létre szükségtelen átfedéseket. A tagállamok felszólítják a szociális védelemmel foglalkozó bizottságot, hogy az európai szemeszteren belül és a megbízatásával összhangban foglalkozzon a lakhatási kérdésekkel a politikai, tudásmegosztási és elemzési munkájában.

A lakhatás az elmúlt években egyre hangsúlyosabban jelent meg az európai szemeszter keretében elkészített országjelentésekben és ajánlásokban. Ez azt az egyre általánosabbá váló felismerést jelzi, hogy a megfizethető és megfelelő lakhatás nemcsak gazdaság- vagy várospolitikai kérdés, hanem a társadalmi befogadás és kohézió alapeleme is.

A szociál- és lakhatási politikák ilyen jellegű integrálása azt a fontos fejlődést mutatja, hogy az uniós szakpolitikai koordináció elmozdul a társadalmi befogadás koherens, horizontális és integrált megközelítése felé, továbbá összekapcsolja a foglalkoztatási, a szociális védelmi, az oktatási és a lakhatási szakpolitikákat.

Életbevágó, hogy az EPSCO Tanács miniszterei megőrizték fontos szerepüket az európai szemeszter folyamatában. A folyamat komplexitása és szigorú ütemezése ugyanakkor kihívást is jelent, amint azt az EMCO és az SPC elnökének közös levele is kiemelte. Ez ugyanis megnehezíti azt, hogy az EPSCO Tanács és előkészítő szervei ténylegesen hozzá tudjanak járulni a szemeszter folyamatához, továbbá behatárolja, illetve gyengíti a társadalmi befogadással és kohézióval kapcsolatos hozzájárulásait, ismereteiket és politikai rálátásukat.

Az európai szemeszteren belüli robusztus szociális dimenzió ezért létfontosságú annak biztosításához, hogy a szociális célkitűzéseket a gazdasági és költségvetési prioritásokkal egyenrangúként kezeljék. Az európai szemeszternek továbbra is az egymástól való tanulásra, a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalra, valamint az inkluzív és fenntartható növekedést célzó reformok koordinációjára szolgáló platformnak kell lennie.

Vitaindító kérdések

- Mi a legjobb módja annak, hogy az EPSCO Tanács a jövőben is előmozdítsa a megfelelően összehangolt és koherens szociálpolitikákat – és többek között azok lakhatási politikai dimenzióját – az európai szemeszteren belül?
- Hogyan tudják a tagállamok megerősíteni a társadalmi befogadás és a megfizethető lakhatás közötti kapcsolatot azáltal, hogy koherensebb, összehangolt és egymást kölcsönösen segítő szakpolitikákat dolgoznak ki?